

Minder bekende kamerplanten

H. N. LEYS.

Men ziet tegenwoordig zeer veel soorten planten en bloemen op de vensterbanken van onze huiskamers. Wanneer men echter eens goed kijkt welke soorten al zo gebruikt worden ter verfraaiing van het interieur, dan merkt men op, dat dit over het algemeen heel gewone soorten zijn. Vroeger had iedereen Clivia's, Tradescantia's, Aspidistra's en Asparagus en vaak dan nog Pelargonium, waarmee hele vensterbanken werden gevuld en verfraaid. Dank zij de vooruitstrevendheid van onze bloemisten kan men thans te kust en te keur gaan om in elk jaargetijde de meest uiteenlopende plantesoorten als potplant aan te schaffen. Het sortiment is zeer uitgebreid en lijkt wel onuitputtelijk. Steeds verschijnen er nieuwe soorten die men als potplant kan kopen. De zogenaamde ouderwetse planten beginnen weer in zwang te komen, terwijl de markt tevens tientallen soorten klim- en hangplanten aanbiedt, die praktisch allemaal prachtige groene en bonte vormen hebben, terwijl een aantal ook mooi bloeien. In het tegenwoordige interieur kunnen eigenlijk geen blad- en bloemplanten meer gemist worden. Dit artikelje beoogt nu, de liefhebber er op opmerkzaam te maken, dat er nog vele andere soorten zelf te kweken zijn, die men, en dit is heel belangrijk, slechts zelden in onze huiskamers aantreft. Ik heb reeds met vele soorten geëxperimenteerd en ben van mening, dat vele plantenminners mijn voorbeeld met veel plezier en succes kunnen volgen. Om te beginnen kan ik U de volgende soorten ten zeerste aanraden. Ze worden tegenwoordig vrij geregeld door de bloemist ten verkoop aangeboden, maar een nadeel is dan, dat de planten er vaak min-

der gunstig uitzien. Ze worden door het transport vaak lichtelijk beschadigd en het acclimatiseren van deze planten uit de kas naar onze huiskamers kan wel eens moeilijkheden opleveren. Ik zou U dus willen aanraden deze soorten zelf uit zaad te kweken.

Om te beginnen *Ipomoea violacea*, die ook wel *Ipomoea rubro-caerulea* (fig. 1) wordt genoemd, familie der windeachtigen (Convolvulaceae) en oorspronkelijk afkomstig uit Mexico. Dit is een klimplant, die voor een zonnig venster uitstekend groeit en ons steeds weer verrast door een groot aantal lichtblauwe bloemen. De bloemen zelf lijken wat de vorm aangaat wel wat op die van onze inlandse Haagwinde. De bloemen van de *Ipomoea* bloeien slechts van 's morgens vroeg tot omstreeks het middaguur en verdorren dan. Het grote aantal bloemen dat elke dag weer opnieuw verschijnt vergoedt deze korte bloei echter volkomen.

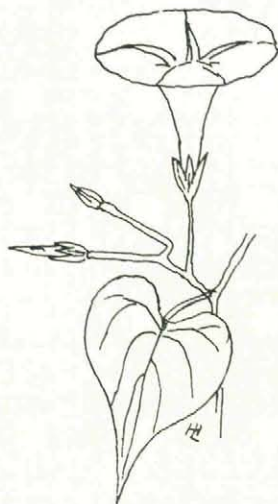

Fig. 1. *Ipomoea violacea*.

Fig. 2. *Thunbergia alata*.

Men zaait deze plant in maart of april in een bloempot in een verwarmde kamer. Als potgrond gebruikt men een voedzaam grondmengsel en om uitdrogen te voorkomen legt men over de pot een stukje glas. Is het zaad eenmaal ontkiemd (dit kan reeds na enkele dagen het geval zijn) dan wordt het glasplaatje verwijderd. Om goede gevulde potten te verkrijgen is het nodig om in elke pot ongeveer vijf plantjes te hebben. Zijn de plantjes goed aan de groei dan brengt men in de pot een klimrekje aan en laat de planten naar hartelust klimmen. Wil men sterk vertakte planten krijgen, dan is het aan te bevelen de jonge planten na het vijfde of zesde blad te toppen. Geregeld vochtig houden, niet te nat en af en toe wat kamerplantenmest geven en Uw planten zullen prachtig groeien en U kunt verzekerd zijn van tientallen tot ± 250 bloemen. Het is ook mogelijk deze klimmers langs draden langs het raam te laten opgroeien. Over het algemeen krijgt men dan minder bloemen. Een broertje van deze plant, *Ipomoea purpurea*, de Dagbloem, afkomstig uit Zuid-Amerika, doet het voortreffelijk op het warmste plekje tegen een zuidmuur in onze tuin, of in een kasje, maar is minder geschikt voor de huis-

kamer (te veel blad en te weinig bloem). En dan noemen we *Thunbergia alata* (fig. 2), familie der Acanthaceae en afkomstig uit Zuid-Afrika, ook wel „Liesje met de verleidelijke ogen” genoemd. Het is een prachtig klim- of hangplantje dat vele maanden met enorme hoeveelheden oranje, gele of witte bloemen al of niet met een donker hart bloeit.

Hij verdraagt minder zon dan de *Ipomoea*, maar verlangt wel veel licht. Op het oosten zult U veel plezier van hem hebben. De kweekwijze is dezelfde als van *Ipomoea*, alleen is het niet nodig de plantjes te toppen.

Bovengenoemde soorten worden tegenwoordig geregeld door de bloemist aangeboden. De volgende te noemen soorten sporadisch of nooit. Nu we het toch over klimplanten hebben wil ik nog een paar klimmers noemen, die zeker de moeite waard zijn: nl. *Quamoclit vulgaris*, de Pronkwinde (fig. 3) en *Quamoclit coccinea*, de Scharlakenwinde (fig. 4). Dit zijn weer Convolvulaceeën en afkomstig uit tropisch Amerika. De eerste soort heeft wortelloofachtig blad, de tweede hartvormig blad. Beide soorten bloeien met een grote hoeveelheid diep oranje bloempjes welke evenals die van *Ipomoea* slechts een halve

Fig. 3. *Quamoclit vulgaris*.

dag bloeien. De kweekwijze is dezelfde als bij *Thunbergia*.

Een derde klimmer is *Maurandia barclayana* (fig. 5), familie der Scrophulariaceae en afkomstig uit Mexico, met rode, rose, paarse of blauwe leeuwepokachtige bloemen, die op lange steeltjes uit de bladoksels komen. Merkwaardig is, dat de plant zeer veel klimranken maakt, maar zich met de bladstelen vast grijpt. Gezien deze groeiwijze kan men deze uiterst rijke bloeier heel goed als hangplant gebruiken. Hij kan in de volle zon staan, hoeft nimmer getopt te worden en groeit vooral wanneer hij eenmaal het bloeistadium heeft bereikt zeer snel. Eigenlijk is *Maurandia* een overjarig, half houtig gewas, maar met een eenjarige teelt krijgt men veel mooiere planten. Kweekwijze als bij de vorige soorten.

Overjarige klimmers zijn de zeldzame *Clerodendron jamesonii* en *C. thompsonii*. Deze vragen een lichte en halfzonnige standplaats en enige steun om te kunnen klimmen. Beide soorten bloeien zeer overvloedig met grote trossen bloemen. Reeds heel vroeg in het voorjaar ziet men tussen de bladoksels de kelkschutbladeren verschijnen. Deze zijn wit van kleur, later komen hieruit de rode bloempjes met lange meeldraden. Wanneer nu deze rode bloempjes

Fig. 4. *Quamoclit coccinea*.

Fig. 5. *Maurandia barclayana*.

zijn uitgevallen, blijft de kelk rusten, die dan later prachtig violetkleurig wordt. Deze planten kan men in het voorjaar heel goed stekken, zowel op een glas water als direct in voedzame grond, liefst eerst onder plastic. De planten groeien vrij snel; zij vragen een normale behandeling, zoals matig water, af en toe kunstmest en in de donkere maanden minder water.

Heeft U wel eens gehoord van *Zephyranthes rosea* (fig. 6), familie der Amaryllidaceae en afkomstig uit Centraal-Amerika en Mexico, nee? Dan moet U dit bolgewas echt eens proberen. In het voorjaar stopt men een vijftal bolletjes in normale bloemistengrond in een flinke bloempot en begint met matig watergeven. Heel spoedig zullen dan de eerste blaadjes verschijnen, om dan in augustus met prachtige crocusachtige rose bloemen te bloeien. Ook deze plant prefereert een zonnig venster.

Familie van onze *Vinca minor* (Maagdenpalm) is *Vinca rosea* of *Lochnera rosea* (fig. 7), ook wel soldatenbloempje genoemd. Het is een dwergheestertje dat met tientallen bloemen (wit, rose of geelachtig) de hele zomer bloeit. Ook weer zo'n plant, die de volle zon zeer goed verdraagt. De blaadjes zijn iets leerachtig en de bloemen zijn bij de eerste bloei klein, maar worden steeds groter tot een maximum van $\pm 3\frac{1}{2}$ cm. Dit plantje is weer goed zelf te zaaien en reeds het eerste jaar heeft men bloeibare

Fig. 6. *Zephyranthes rosea*.

planten; één plantje in een kleine pot of drie in een grote pot geeft mooie volle struikjes. Geeft men ze in de winter een rustperiode met weinig water dan kunt U het volgende jaar weer opnieuw genieten van deze rijke bloei.

Een eenjarige zeer mooie kamerplant is *Torenia fournieri* (fig. 8). Eveneens een zeer rijke bloeier met prachtige blauwe bloemen met zwarte vlekken. Het zaad is zeer fijn en men moet in het voorjaar in een verwarmde kamer op de reeds geschetste manier zaaien. Zijn de opgekomen plantjes min of meer hanteerbaar, dan worden ze verspeend. Men plant daarvoor ongeveer vijf plantjes in een normale bloempot (± 12 cm doorsnede) die gevuld is met goede bloemistenaarde. In de eerste tijd goed licht, maar beslist geen zon. Als de bloemen echter beginnen te verschijnen dan kan de plant geleidelijk aan wel aan de zon wennen.

En wilt U na deze opsomming van „bijzondere” planten zelf nog verder experimenteren, dan moet U de volgende soorten als kamerplant eens proberen. *Nicotiana affinis* (Nachttabak), *Petunia nana compacta*, *Legousia speculum-veneris* (het Spiegelklokje, een zeldzaam wordend akkeronkruid), *Schefflera actinophylla* (een mooie op een vingerplant gelijkende bladplant) en *Rhemannia angustifolia* (met bloemen die wel iets gelijken op die van het Vingerhoedskruid). Ook *Mina lobata*, weer een Convolvulacee, is een prachtige klimplant die in een zonnige kamer vlak voor het raam uitstekend groeit en bloeit. Als hangplant is *Campanula fragilis* met zijn heldere lichtblauwe bloemen een fraaie potplant.

U zult zich echter waarschijnlijk afvragen hoe men zaad en stekmateriaal kunt verkrijgen. De erkende en goede zaadhandel heeft de meeste zaden wel voor U voorradig en mocht dit niet het geval zijn, dan kunt U natuurlijk altijd proberen om bij een of andere hortulanus van een botanische tuin wat zaad te krijgen. Hetzelfde geldt natuurlijk voor het stekmateriaal van *Clerodendron*. In sommige grote steden

Fig. 7. *Lochnera rosea*.

(met name Utrecht) worden af en toe wel eens *Clerodendrons* aangeboden, maar U zult er altijd wel flink naar moeten zoeken. *Legousia speculum-veneris* is niet in de handel, dus zult U het zaad zelf uit de natuur moeten verzamelen. Het is een akkeronkruid en familie der Campanulaceae. Op de rijkere en zware gronden in Limburg zult U dit Spiegelklokje nog tussen het koren (rogge) kunnen aantreffen!

Natuurlijk zijn er nog zeer veel andere en onbekende soorten op te noemen. Speciaal onze eigen inlandse flora heeft nog vele soorten die zich als potplant uitstekend laten kweken. Ik kan U echter wel verklappen, dat wanneer men eenmaal het genoeg heeft gemaakt om met een aantal planten zelf te experimenteren, men steeds weer uitziet naar andere en nieuwe soorten.

Fig. 8. *Torenia fournieri*.

Herkomst der figuren.

Fig. 3, 4 en 5 zijn afkomstig uit de Geïllustreerde flora van Nederland door E. Heimans, H. W. Heinsius en Jac. P. Thijssse. Fig. 1, 2, 6, 7 en 8 zijn origineel en getekend door de schrijver (H. N. Leys).

De primaire larve van de Blauwe goudwesp (*Chrysis cyanea* L.)

B. J. J. R. WALRECHT.

Lang geleden, zo tussen 1935 en 1940, probeerde ik iets naders te weten te komen over het doen en laten van de larve van *Chrysis cyanea*, een algemene goudwesp, die bij metselwespen, metselbijtjes en graafwespen, o.a. bij de Pottebakkerswesp (*Trypoxylon figulus*), parasiteert. Ik werd hiertoe van twee kanten gestimuleerd. In de jaren 1930-'35 had ik veel contact met de heer P. Haverhorst, die als eerste getuige was geweest van de wijze, waarop de Blauwe goudwesp haar ei deponeert. Hij maakte daarbij gebruik van een „nest-

kastje" voor Hymenoptera, een stuk van een dorre rietstengel, aan één zijde open. *Trypoxylon* maakt daarin door kleiafscheidingen celletjes, elk geapproviandeerd met een aantal door haar verlamde spinnnetjes. Op één daarvan kleeft zij haar ei vast. Met behulp van een spiegeltje zag Haverhorst hoe doelmatig de Blauwe goudwesp te werk gaat om háár larve te laten profiteren van deze zorgen. De parasietwesp plaatste haar ei kruiselings over dat van de waard. Het probleem: „hoe vindt de larve van de Blauwe goudwesp het ei van de waard",